

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

HABER YORUM

EKONOMİK SORUNLARIN KAYNAĞI PARA SİSTEMİ VE BANKALARDIR

HABER:

“Bir müjdemiz de ihracatçılarımıza var. Döviz kurundaki dalgalanma sebebiyle fiyat vermekte zorlanan ihracatçı firmalarımıza doğrudan Merkez Bankası aracılığıyla ileri vadeli kur rakamı verilecek. Bu işlem sonunda ortaya çıkabilecek kur farkı ise Türk Lirası olarak ihracatçı firmamıza ödenecek... Hâlihazırda Eurobond faiz gelirlerinde stopaj geliri yüzde sıfır iken devlet iç borçlanma senetlerinde bu oran yüzde 10 olarak uygulanmaktadır. Devlet iç borçlanma senetlerine talebi artırmak için buradaki stopajı da yüzde sıfıra indiriyoruz.” (tccb.gov.tr/)

YORUM:

Uzun bir süreden bu yana Türkiye ekonomisinde yaşanan sıkıntılar nedeniyle döviz kurlarında baş döndürücü bir yükselme yaşandı. Cumhurbaşkanı Erdoğan halkı yabancı parayı talep etmemeleri tam tersine ellerinde bulunan dövizleri TL'ye çevirmeleri için defalarca açıklama yaptı. Ancak bu açıklamaların hiçbirisi insanların yabancı paralara olan talebini durdurmadı. Ne gariptir ki 20 Aralık 2021 günü yapılan bakanlar kurulu toplantısında alınan kararların Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından açıklanmasından sonra döviz fiyatlarında hızlı bir şekilde gerileme başladı. Sadece bankalar arası piyasaların açık olduğu gece saatlerinde Amerikan doları on bir lira seviyelerine kadar indi. Ertesi gün piyasalar açıldığında ise dolar kuru 13-14 TL arasında gidip geldi. 23 Aralık tarihi itibarıyla dolar kuru 11,21 seviyelerine düştü. Yaşanan bu gelişmeler hakkında şunları söyleyebiliriz:

1) Yaşanan bu krizlerin temelinde bir bütün olarak kapitalist sistemin kendisi vardır. Kapitalist ekonomik sistem bir bütün olarak sorun olduğu gibi özellikle sistem içerisindeki üç sac ayağı yaşadığımız bu sorunların başlıca kaynağıdır. Bunlar; para sistemi, faizli bankalar ve borsa. Nitekim Türk Lirası cumhuriyetin kurulduğu 1923 yılından bu yana dolar karşısında yaklaşık 6,5 milyon defa değer kaybına uğramıştır.

2) Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın son Merkez Bankası (MB) Başkanı değişikliğini yaptığı günden bu yana sürekli olarak düşürülen politika faizi ile hükümet döviz fiyatlarının belli seviyelere yükselmesini istemiştir. Bir başka ifade ile resmi olarak açıklanmayan bir devalüasyon yani TL'nin değeri düşürülmek istenmiştir. Bu şekilde de ihracatın, üretimin ve istihdamın artacağı buna bağlı olarak da cari açığın düşeceği varsayılmıştır.

3) Cumhurbaşkanı politika faizlerinin düşürülmesini esas alan siyasetiyle aynı zamanda Türkiye halkına da bir ders vermek istemiştir. Çünkü defalarca ellerindeki dövizleri bozdurmalarını istemesine rağmen insanlar hem şahsının hem de hükümetinin uygulamalarına güvenmediği için dövizleri bozmadıkları gibi tam tersine son günlerde yoğun bir şekilde döviz almışlardır. Öyle ki banka mevduatlarındaki döviz tevdiat hesapları toplam mevduatın %70'ine yaklaşmıştır.

4) Merkez Bankası dövizini 13-14 TL düzeyinde tutmak için dört defa piyasaya müdahale etti. Yaklaşık dört milyar Dolar sattı. Ancak buna rağmen dövizdeki yükselişi engelleyemedi ya da engellemek istemiyormuş gibi davrandı. Çünkü dövizde meydana gelen hızlı yükselmeye rağmen yangına körükle gidencesine hareket etti, dövizin daha

da yükselmesini istedi. MB'nin son toplantısında alınan kararlar faizi 1 puan daha indirmesi bardağı taşıran son damla oldu. Cumhurbaşkanı tarafından açıklamaların yapıldığı saat itibarıyla dolar kuru 18 TL'ye geçmişti.

5) 18 Aralık 2021 tarihinde Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Türkiye Bankalar Birliği ile toplandı. Cumhurbaşkanı Erdoğan da 20 Aralık günü yaptığı açıklamada Türkiye'nin son derece güçlü bir banka yapısına sahip olduğuna vurgu yapmıştı. Kurlarda yaşanan gelişmeler dikkatlice incelendiğinde banka sektörünün bunda ciddi etkisinin olduğu görülür. Piyasaların kapandığı bir ortamda Cumhurbaşkanı tarafından yapılan açıklamaların ardında kurların hızlı bir şekilde düşüşe geçmesinin arkasında da bankacılık sektörünün olduğu görülmektedir. Zira Erdoğan bir taraftan faize karşı olduğunu ve politika faizlerinin düşürüleceğini söylerken kurlardaki yükselişi durdurmak için insanların ellerindeki dövizleri TL'ye çevirip vadeli hesaplara yatıracak olmaları halinde hem faiz geliri elde edeceklerini, piyasa döviz kurlarının daha yüksek olması halinde ise aradaki farkın devlet tarafından ödeneceği sözünü verdi.

Açıklanan çözümlerin temelinde yine bankacılık sistemi ve faiz yer aldı. Elinde yabancı para bulunduğu halde bunu faizli hesaplarda tutmak istemeyen insanları faiz getirisi elde etmeye çağırdı. İşte yaşanan bu gelişmelerin tümü hükümet tarafından açıklanan çözümlerin bankalarla yapılan anlaşmaya dayalı olduğu, faizcilerin servetlerine servet katılmasını hedeflediği ve bunun maliyetinin de insanların sırtına yüklendiğini göstermektedir.

6) Alınan bu kararlarla Cumhurbaşkanı Erdoğan aynı zamanda kendisine güvenmeyen halktan adeta intikam almaktadır. Zira ekonomide yaşanan akıntıya kapılıp gelecekte ne olduğunu düşünmeden yüksek kurlardan döviz satın alanlar bir gece içinde zarar ettiler. Sahip oldukları küçük servetleri daha da eridi. Ayrıca Cumhurbaşkanı, bankalar veya döviz büfeleri üzerinden alım yapanların tespit edileceği ve bunlar hakkında yaptırımlar uygulanacağını da açıkladı.

7) Amerikan dolarına endeksli kâğıt para sistemi ve faizi esas alan ekonomik sistem var olduğu müddetçe bu sıkıntılar hiçbir zaman bitmez. Zira döviz kurlarındaki yükselme bu topraklarda ilk defa yaşanmıyor. Daha önceki yıllarda da defalarca yaşandı ve tekrar yaşanması da kaçınılmaz. Zira bu sistem açgözlü ve doymak bilmeyen vahşilerin olduğu bir ortamda kapıları sonuna kadar açıp hırsızlık yapanların yanında yer alan bir ekonomik düzendir. Halkın çıkarlarını değil sermaye sahiplerinin çıkarlarını koruyup kollayan, onların arzuları doğrultusunda ekonomi siyasetleri belirleyen bir sistemdir. Bir bütün olarak kapitalist sistem ve bu sistemin ekonomi politikalarına son verilmediği sürece bu sıkıntılar hiçbir zaman sona ermeyecektir. Zira yaşanan ekonomik sıkıntılar sadece Türkiye için değil içerisinde sanayileşmiş ülkelerin de yer aldığı tüm kapitalist ekonomiler için de geçerlidir. Bu ve benzeri sorunların tümü Raşidi Hilâfet Devleti'nin kurulması ve İslâm şeriatının getirdiği hükümlerin uygulanması halinde ancak kökünden çözülecektir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Muhammet Hanefi YAĞMUR